

ifølge sin personlige Lyst men ifølge sin Stilling som Kongemagtens Repræsentant — maatte og burde værne. Imidlertid holdt Rigsdagen sig jo dengang til Dnsket, men mine Herrer, idet de nu fremtræde og paa Grundlag af, at dette deres da fremsatte Dnske ikke blev godkjendt, foreslaa at negte Finansloven, saa gaa de et Skridt videre; thi de gaa da fra at tale om et Dnske og en Anskuelse over til at fremsætte en Paastand om, hvad der er Lov og Ret ifølge Grundloven. De ville imidlertid let indse, at alle de, der holde for, at Grundloven her i Landet har villet hjemle Kongemagten en saadan Stilling som den, jeg har nævnt og særlig det frie Valg af Ministre, maa slutte sig sammen imod denne Paastand, efter som de maa erkende, at den ikke er i Overensstemmelse med Grundloven, men at den sigter til at røkke noget af det, som er det Allervæsentligste i Grundlovens Bestemmelser. Jeg tror derfor, at det ikke vilde være godt betænkt af de Herre at aabne denne Kamp i dette Dieblit eller overhovedet at aabne den, saalænge som de vedkjende sig, hvad jeg endnu ikke har hørt Nogen af dem modsigge, nemlig at de ville holde fast ved den danske Grundlov. — Jeg kunde ønske endnu at tilføje nogle Ord angaaende den historiske Udvikling af Sagen her i Salen; thi jeg tror, at den ikke ganske er kommen til sin fulde og rette Gyldighed. Der er blevet sagt og erklæret af de Herrer, at det ikke er Hensynet til Personer, som drive den. Jeg accepterer fuldstændig denne Udtalelse fra de Herrer's Side, og efter den Bigtighed, jeg tillægger denne Sag, ville De kunne begribe, at jeg ikke kan betragte den som et personligt Spørgsmaal, men i Interesse af den historiske Forklaring af, hvoreledes vi ere komne til dette Punkt, maa jeg dog tillade mig at udtale en Formodning om, at flere af de Herrer, som have udtalt denne Sætning, ikke i det Dieblit fuldstændig have erindret alt, hvad der er gaaet i Forveien; og det Standpunkt, hvorpaa de selv have staaet i denne Sag. Jeg skal tillade mig særlig at nævne det ærede Medlem for Præsts Amts 6te Valgtreds (Vossen), der talte igaar. Han afgav denne Erklæring uforbeholdent, tydelig og i smukke Ord, og det gjorde det Indtryk paa mig, at den kom fra hans Hjerter; men har det ærede Medlem da forglemt, hvad jeg ikke har glemt, at det ikke er længere siden end ifjor, at det ærede Medlem talte for en Lov som Medlem af Udvalget og indstillede til Thinget at vedtage den, men at han, da han kom heri Thinget og

erfarede, at denne Lovs Forkastelse vilde medføre en Ministrekrise, ikke stemte for Loven? Naar vi skulle holde os til, at det er Sagerne, vi have set paa, maa vi granske os selv meget nøie for at være rigtig sikke paa, at ikke Personerne løbe ind med. Det er overmaade vanskeligt altid at holde disse to Ring ude fra hinanden; men det har rigtignok gjort et stærkt Indtryk paa os her, at de Herrer ikke have gjort det i højere Grad. Jeg erindrer saaledes, at der, da Ministeriet Holstein første Gang traadte frem for dette Thing med en Samling Lovforslag, blev yttret, inden man endnu havde kunnet gjøre sig ret bekendt med disse Lovforslag, at de skulde ikke igjennem, og særlig blev der udpeget en af Ministrene, den nuværende Kirke- og Undervisningsminister, hvis Lovforslag navnlig skulde falde, igjennem. Jeg troede naturligvis ikke det Mindste deraf, men jeg kan ikke negte, at det er forekommet mig, som om der har været Noget derti. Det er oftere hendet, at man er fremkommet med Indvendinger og Betænkeligheder paa Tider, da man kunde vente, at det vilde nærme sig til Enighed om disse Lovforslag. Dette har nødvendig maattet medføre, at man har faaet Indtrykket af, at det var politiske Hensyn, som gjorde, at disse Lovforslag ikke skulde vedtages. Det kan jo være, jeg tager feil i saa Henseende; de Herrer vide naturligvis Bedst i deres Hjerter, men jeg siger kun ligefrem, hvad Indtryk vi Andre have faaet. Derfor ville De nok kunne indse, at det, ligesaa vist som vi tro, at de Herrer i dette Dieblit have den Tanke, som de udtale, falder os noget vanskeligt at tro, at de have fastholdt den under hele det forløbne Aar. Det forekommer navnlig mig, at man virkelig i længere Tid ikke har havt nogen personlig Tillid til disse Mænd, og Sagen har da udviklet sig i Løbet af Tiderne til den Paastand, som nu er kommen frem om den parlamentariske Styrelse, som vi ikke have kendt tidligere. (S. A. Hansen: Det er 3½ Aar siden!) Det er maaske dog ikke fuldt saa længe, men i ethvert Tilfælde have vi en temmelig lang Forfatningshistorie, og selv om det er saa mange Aar siden, som nu nævnt, kan det dog med Grund siges, at vi ikke have kendt denne Paastand tidligere. Jeg tror altsaa, at de Herrer vanskelig vilde være kommen til at fremsætte den, dersom de ikke ved den personlige politiske Stilling vare blevene aggede dertil. Dette har jeg følt mig kaldet til at udtale for at være ganske aaben, men selvfølgelig er det ikke det, hvorpaa det kommer an. Det, det kommer an paa, er, at det gaar op for dem,